

art gallery

Melita Skamnaki

Είναι η ελληνίδα συνιδρύτρια του arty duo Double Decker, με έδρα το Λονδίνο. Λίγο πριν την είσοδό της στο Design Museum, μιλά για το πνεύμα, τη δράση και το think tank της ομάδας. **Συνέντευξη Κωνσταντίνος Πλακώνας**
Φωτογραφία Κ.Κ

i-d

Τι είναι η Double Decker, τι πραγματεύεται και γιατί ιδρύθηκε; Η Double Decker είναι αυτό που θέλαμε να κάνουμε και δεν ξέραμε αν γίνεται (και ακόμα δεν ξέρουμε). Μια ομάδα επιμελητών που δε δουλεύει σε ένα μουσείο ή σε μια γκαλερί, αλλά που συνεργάζεται με τα μουσεία και τις γκαλερί. Επιμελούμαστε εκθέσεις, διαλέξεις, φεστιβάλ, εκδόσεις, χώρους. Το κεντρικό μας ενδιαφέρον κινείται γύρω από τις εφαρμοσμένες τέχνες: fashion design, αρχιτεκτονική, φωτογραφία, product design, φιλμ, graphic design και άλλα. Η Double Decker είναι, βέβαια, και μια δουλειά. Δεν έχει κάποια άλλη πιο περίεργη ιστορία. Η απόσταση της περιγραφής από την πραγματικότητα, βέβαια, της δίνει μια χροιά ευκολίας, σαν να γίνονται όλα αυτόματα, αλλά μπορώ να σου πω ότι δε γίνονται.

Δουλεύετε σε πολλές χώρες, με διαφορετικές κουλτούρες και διαφορετικές αντιλήψεις. Μεταλλάσσετε εσείς ανάλογα με τις ανάγκες ή «επιβάλλετε» τη δική σας ταυτότητα σε κάθε δουλειά; Αυτό ξεκινάει μέσα από το γραφείο μας, γιατί ο καθένας είναι και από άλλο μέρος. Κάθε μέρα σκέφτεσαι γιατί κάποιος δε γέλασε με το πολύ ωραίο αστείο σου, γιατί πάλι μιλάς συνέχεια για τον καιρό, ενώ είναι λογικό να βρέχει, γιατί στο mail πρέπει να είσαι πολύ ευγενικός όταν το στέλνεις σε έναν Άγγλο, ενώ αυτό που μόλις έλαβες από έναν Γάλλο ήταν αγενές σχεδόν στα όρια της παρεξήγησης. Η απάντηση είναι γιατί έτσι είναι οι άλλοι. Αυτό που λες «διαφορετικές αντιλήψεις» και «άλλος τρόπος». Όταν δουλεύεις μεταξύ ανθρώπων πέντε διαφορετικών εθνικοτήτων και αυτό είναι η καθημερινότητά σου, ξέρεις ότι οι άλλοι είναι και ίδιοι με εσένα αλλά και αλλιώς. Μαθαίνεις να περνάς από χώρα σε χώρα και από συμπεριφορά σε συμπεριφορά και να ακολουθείς τα κλισέ, χωρίς όμως να τους δίνει σημασία. Όπως

όταν περνάς τα σύνορα μιας χώρας οδηγώντας. Βρίσκεσαι σε μια άλλη χώρα από το ένα λεπτό στο άλλο, αλλά δεν έχει διαφορά. Στον ίδιο δρόμο είσαι. Το έδαφος είναι το ίδιο. Όπου και να δουλεύω, μου φαίνεται φυσιολογικό. Θεωρώ τη μετακίνηση φυσική για τον άνθρωπο και δε βλέπω τον λόγο γιατί οι άνθρωποι κινούνται σε τόσο περιορισμένο γεωγραφικό χώρο. Το ίδιο νιώθουμε και όταν δουλεύουμε ένα πρότζεκτ σε μια νέα χώρα. Περνάμε σε έναν άλλο χώρο φυσικά, ξεκινάμε με τα κλισέ και περιμένουμε την ανατροπή τους. Τώρα η ταυτότητά μας, όποια και αν είναι αυτή, δεν είναι αυτοσκοπός, φαντάζομαι προκύπτει. Επειδή έχουμε έναν ή μερικούς τέλους πάντων τρόπους προσέγγισης, κάποια γνώση, κάποιες προτιμήσεις, κάποιες απόψεις περί αισθητικής. Οπότε μια ταυτότητα επιβάλλεται, χωρίς αυτό να το κάνουμε εμείς.

Η τόση καθημερινή τριβή με την τέχνη, την έχει απλοποιήσει στα μάτια σας; Έχει εμπορευματοποιηθεί; Κι αν ναι, αυτό έχει σκοτώσει το όνειρό σας; Η τέχνη έχει κοινό παρελθόν με το εμπόριο. Φαντάζομαι και μέλλον. Το εμπόριο είναι ένα μέσο για να υλοποιείται η τέχνη. Πρέπει να αποσπάσουμε το κίνητρο από το μέσο και να μη φοβόμαστε. Δε νιώθω να απειλείται η τέχνη από το εμπόριο, γιατί έχουν κοινή πορεία. Δε νομίζω ότι η τριβή με την τέχνη την απλοποιεί στα μάτια κανενός. Μάλλον η τριβή την κάνει πιο πολύπλοκη, της δίνει περισσότερα επίπεδα και αναγνώσεις, ερμηνείες, χρήσεις, νοήματα, σημεία επαφής με τον θεατή ή με αυτόν που ασχολείται μαζί της, όπως θες πες το. Η τέχνη σε καθλώνει περισσότερο, όταν τη μαθαίνεις καλύτερα. Όταν δεν έχεις τριβή μαζί της, σου είναι πιο εύκολο να την απλοποιείς και να στέκεσαι μακριά από εκείνη.

Πολλά χαρτιά, πτυχία, σπουδές σε τέχνες και design. Αν κάνατε έναν μίνι απολογισμό, τελικά

χρειάστηκαν όλα για να φτάσετε σε αυτό το σημείο; Πιστεύω ότι η γνώση είναι πάντα χρήσιμη. Όσο πιο κοντά στην ουσία βρεθείς τόσο καλύτερα. Μπορεί το πανεπιστήμιο να έχει διαφορά χρόνου με την πραγματικότητα, αλλά αυτό δίνει και τη δυνατότητα σε εκείνον που σπουδάζει να διατηρεί την ψυχραιμία του σε σχέση με ό,τι συμβαίνει έξω από αυτό. Σε αυτή τη δουλειά συνεχίζεις να μαθαίνεις και πρέπει να συνεχίσεις να μαθαίνεις διαβάζοντας διαρκώς, κάθε φορά κάτι καινούργιο, θέλει πολλή έρευνα και αυτό δεν έχει τέλος. Νομίζω, λοιπόν, ότι οι σπουδές χρειάστηκαν και χρειάζονται. Δεν είναι και τόσες πολλές. Οι σπουδές είναι πάντα το κίνητρο για να μάθεις πώς να μαθαίνεις. Μετά πρέπει να συνεχίσεις μόνος σου.

Η τέχνη επιδρά στο άτομο λυτρωτικά. Συμβαίνει το ίδιο και με την οικονομία; Δηλαδή, είναι μια ανακούφιση για την οικονομία οι εκθέσεις, τα φεστιβάλ, οι διαλέξεις που γίνονται, τη βοηθούν; Όλα τα παραπάνω δημιουργούν κίνηση. Οπότε βοηθούν την οικονομία. Η τέχνη, ο πολιτισμός έχει πολλές απαντήσεις. Απλώς εμείς δεν τις ψάχνουμε ποτέ εκεί. Νομίζουμε ότι αυτός που ασχολείται με την τέχνη είναι κάπως περιθωριακός. Τέσσερις μαύρες καρέκλες σε μια θεατρική σκηνή. Κάτι που δεν καταλαβαίνουμε. Λίγο παλιότερα υπήρχε η έκφραση «κουλτουριάρης» και ήταν (σχεδόν) αρνητικός χαρακτηρισμός.

Ποια είναι τα επερχόμενα πρότζεκτ σας που ξεχωρίζετε; Δουλεύουμε για μια συνεργασία με το Design Museum στο Λονδίνο. Ετοιμάζουμε μια νέα έκδοση. Κάνουμε ένα πολύ ενδιαφέρον ξενοδοχείο στη Ρωσία, στη Μαύρη Θάλασσα, και ένα στην Αμερική, στη Νέα Αγγλία. Είναι και άλλα, αλλά είναι πολύ μεγάλα μυστικά που δεν μπορώ να αποκαλύψω. Υπάρχει μεγάλη μυστικοπάθεια σε αυτόν τον χώρο και ακόμα δεν έχω ανακαλύψει τους λόγους πίσω από αυτό.